

Soaken - christelijk lounen?

Monday 09 July 2007

Een nieuw verschijnsel is gesignaleerd op de reli-markt: het zgn. soaken. Je gaat daarvoor naar een soaking-sessie. Daar kun je gaan liggen op een rustbank. Er wordt zachte aanbiddingsmuziek gedraaid. Je stelt jezelf open voor het werk van de Geest en wordt doordrenkt met Zijn aanwezigheid (to soak = doordrenken). Zo'n sessie duurt in ieder geval een half uur, want het eerste kwartier heb je toch wel nodig om je gedachten tot rust te laten komen. Het Christelijk Centrum Zecharja in Ermelo prijst het soaken als volgt aan: Het is 'alles van je afzetten en helemaal ondergedompeld worden in Gods liefde' of 'heerlijk bijtanken en je langzaam laten vollopen met Gods aanwezigheid'. Het Soaking Prayer Centre in den Haag houdt ons voor, dat de door soaking verkregen intieme relatie met de Heer ons helpt in perioden van geestelijke droogte, bij relatieproblemen, hardnekkige zonden, drukkende verantwoordelijkheden, verwonding van binnen etc. Soaken helpt ons om Gods stem duidelijk te verstaan: Come and soak in the Presence of the Lord! Ik kan het niet helpen, maar er maakt zich altijd een gezond stuk reserve van mij meester als de gemeente van de Heer zich weer eens zo kritiekloos uitlevert aan de moderne belevings- en emotiecultuur. Degenen die het soaken propageren zullen vast integere bedoelingen hebben, maar waarin verschillen hun sessies eigenlijk van een gezellige loungeparty waar je samen met anderen wat onthaast, liggend op rustbedden, genietend van champagne en sushi's met downtempo-muziek op de achtergrond?

De praktijk van het soaken ligt min of meer in het verlengde van de zgn. Toronto-blessing waarmee John Arnott, voorganger van de Vineyard-gemeente, Toronto, in de jaren negentig wereldwijd de aandacht trok. In zijn gebedssamenkomsten waren er destijds mensen, die na gebed en handoplegging achterovervielen (opgevangen door 'catchers') en geruime tijd op de grond bleven liggen onder het uitstoten van allerlei geluiden (lachen, huilen, gieren, dierengeluiden). Volgens John Arnott was het de Heilige Geest die dan met hen bezig was (carpettime) en hij zag daarin een vervulling van Joel 2:28 "Ik zal mijn Geest uitstorten op al wat leeft". De Toronto-blessing bleef ook in ons land niet onbesproken. Wat de één een zegen noemde was voor de ander een massahysterie (Henk P. Medema, Naar Toronto en terug). Na tien jaar blessing (onder de naam 'Catch the Fire Ministries' komen John Arnott en zijn vrouw Carol nu met een nieuw initiatief: The Soaking Prayer. Gebruik makend van hun reeds bestaande netwerk bieden zij cursussen aan en verspreiden de 'Soaking Kit' - een pakket aanwijzingen voor het opzetten van een Soaking Prayer Centre.

Hebben wij met dit vallen of rusten in de Geest te maken met een authentiek godsdienstig verschijnsel? Komt het bijvoorbeeld in de bijbel voor? Zijn er gevallen bekend uit de kerkgeschiedenis? In het Bulletin voor Charismatische Theologie (nr. 27) schreef M.F.G. Parmentier daarover al in 1991 een genuanceerd artikel. Het fenomeen 'to be slain in the Spirit' of 'resting in the Spirit' lijkt godsdienstfenomenologisch gezien nogal recent te zijn. Degenen die het ervaren hebben, spreken van een zo intense innerlijke aanraking door Gods Geest dat ze niet meer op hun benen konden blijven staan. Het heeft meer weg van een veranderd en verlicht bewustzijn dan van flauwvallen. Van dit fenomeen zijn echter in de bijbel maar moeilijk voorbeelden te vinden. Zich neerwerpen voor God is een tijd- en cultuurgebonden manier om eerbied en onderworpenheid tot uitdrukking te brengen. Een zieke valt op de grond als Jezus hem geneest (Marcus 9:26). Wij weten nu echter dat hij een toeval kreeg. Ook kunnen we niet domweg met de concordantie in de hand zoeken op de woorden 'rusten', 'stil zijn' of 'neerliggen'. Dat is geen uitleg- maar inlegkunde! Parmentier overweegt dat de Heilige Geest niet gebonden is aan bijbelse manieren om zich in mensen of aan mensen te manifesteren. Daarvoor kan de Geest ook eigentijdse vormen vinden. Rusten in de Geest zou zo'n vorm kunnen zijn opkomend vanuit de negentiende eeuw. Dit is een sympathieke en welwillende benadering. Daarmee ontstaat ruimte om het 'rusten in de Geest' serieus te nemen en niet op voorhand af te doen als onbijbels en dus verwerpelijk.

Wij doen een poging om het soaken op zijn merites te beoordelen. In de eerste plaats mis ik de centrale plaats van het Woord en het vleesgeworden Woord Jezus Christus. Met stille tijd en christelijk mediteren is niets mis als er maar gebeden wordt met gevouwen handen op de bijbel. De Geest brengt ons te binnen wat Jezus gezegd, gedaan, nagestreefd etc. heeft. Dat komen we echter niet anders op het spoor dan door diepgaande en nauwgezette bijbelstudie. Ik sluit niet uit dat God ons direct en onmiddellijk duidelijkheid kan verschaffen omtrent de weg die we gaan moeten en de beslissingen die we nemen moeten. Dat kan echter nooit afwijken van wat Hij ons in zijn Woord openbaart. Wie garandeert ons namelijk dat het de Geest is die spreekt en niet ons hartsverlangen - de wens die de vader is van de

gedachte...

Niet alleen het Woord komt tekort, maar ook de gemeenschap. Als Paulus het gezicht heeft gezien van de Macedonische man (Handelingen 16:10), vraagt hij direct aan zijn metgezellen wat zij ervan vinden! Pas daarna neemt hij een besluit en steekt over naar Europa. Dit laat ons zien dat christelijke spiritualiteit ligt ingebed in de gemeenschap. Het is geen egotripperij. Er is altijd een terugkoppeling naar de medegelovigen die vertrouwd zijn met Gods geboden en beloften.

Er is nog iets dat mij van het hart moet. Wie garandeert mij dat God tijdens carpettime of soak-sessie ook echt met mij bezig is? Is Hij soms op afroep beschikbaar? Waar blijft de verootmoediging - het besef dat we niet bestaan kunnen voor Gods heiligheid? Is ons leven niet vol dingen waarvoor God Zijn aangezicht verbergt? Vergeten we niet al te gemakkelijk de belijdenis van schuld? Waarin komt dit besef tot uitdrukking tijdens een soak-sessie? Het lijkt mij dat in de gemeente van Christus een knielbank ons beter past dan een rustbank...

En verder dit: Wat gebeurt er precies als je bezig gaat met meditatietechnieken? Zelf hecht ik grote waarde aan ontspanningsoefeningen en yoga als een weg tot bewustwording. Dat gaat echter niet zonder leraar en het is niet zonder gevaar. Onze psyche is een landschap met bergen en ravijnen - wonderlijk mooi, maar ook beangstigend... Wie zichzelf tegenkomt schrikt daar soms van. Dat is niet alleen maar mooi; je hebt er soms hulp bij nodig. Bovendien is christelijke meditatie nog even iets méér dan alleen ontspanning en bewustwording - Het is God ontmoeten. Het is niet genoeg als je alleen maar wat rust en mediteert. Het is ook lang niet zeker dat je daarmee zonder meer op de goede weg bent! Ik ben altijd zeer onder de indruk van wat ik lees in Mattheüs 12: "Zodra de onreine geest van de mens is uitgevaren, gaat hij door dorre plaatsen om rust te zoeken, maar hij vindt die niet. Dan zegt hij: Ik zal terugkeren naar mijn huis, waar ik ben uitgevaren; en als hij komt, vindt hij het leegstaan en geveegd en op orde. Dan trekt hij heen en neemt zeven andere geesten mee, bozer dan hij zelf; en zij komen binnen en wonen daar. En het wordt met die mens in het einde erger dan in het begin." (Matth. 12:43-45). Waar het uiteindelijk om gaat is de inwoning van de Heilige Geest: "Neem mijn wil en maak hem vrij; dat hij U geheiligt zij; Maak mijn hart tot uwe troon; dat uw Heilige Geest er woon'." (Liedboek voor de kerken, Gezang 473:5). Het is niet genoeg als we ons levenshuis proberen te reinigen. Er is méér nodig: bekering en gebed om de inwoning van de Heilige Geest. Maar wie garandeert me dat dit tijdens een soak-sessie ook allemaal gebeurt?! Het schiet tekort. Te weinig woord, te weinig gemeenschap, te weinig schuldbelijdenis en een te simpel beeld van wat christelijk mediteren eigenlijk is.

Het zal inmiddels duidelijk zijn wat mijn mening is over soaken. Het is weinig meer dan een loungeparty met een christelijk sausje. Kortweg: Gewogen en te licht bevonden.